

V PROCES DIGITALIZACIJE

Digitalnu televiziju nećemo dobiti na vreme, kao ni probni digitalni signal, pišu „Večernje novosti“. Rok za digitalizaciju televizije u Srbiji prvobitno je bio 4. april 2012. godine. Kako su se poslovi privodili kraju, sve više je bilo sumnji da taj rok može da bude ispoštovan. Moglo se čuti da radovi kasne, pa samim tim i početak emitovanja digitalnog TV signala. Sada se, međutim, kao razlog za odlaganje navode parlamentarni izbori, jer „ne bi bilo zgodno da baš tada ljudi ostanu bez digitalnog signala“. Da su izbori razlog odlaganja, izjavila je i Jasna Matić, državni sekretar za digitalnu agendu, a i Vladimir Homan, direktor JP „Emisiona tehnika i veze“, koji je nosilac celog posla. Kasni i eksperimentalno emitovanje digitalnog programa, koje je prvo trebalo da počne sredinom ove godine, pa od septembra, a prema poslednjim Homanovim navodima, još se čeka da iz inostranstva stigne oprema za repetitore, potrebna za start digitalne televizije. Probna mreža treba da bude puštena na 15 lokacija u Srbiji, ali neće biti emitovana punom snagom, da ne bi „nadjačavala“ postojeće analogne mreže kojima primamo TV signal u našim domovima. Da bi počelo emitovanje, mora se sačekati i popravka određenih predajničkih lokacija oštećenih u NATO bombardovanju 1999. Stručnjaci procenjuju da je za završetak procesa digitalizacije potrebno oko 70 miliona evra. Ovaj iznos trebalo bi da obuhvata i pomoć najsiromašnijim porodicama pri kupovini dekodera.

U svojim izveštajima, dugo smo ukazivali da kašnjenja u implementaciji Akcionog plana uz Strategiju digitalizacije sve više čine nereálnim rok koji je inicijalno bio određen za prelazak na digitalno emitovanje TV programa - 4. april 2012. godine. Srbija u ovome nije specifična, budući da gotovo nema zemlje u regionu, ali i šire, koja nije odlagala digitalizaciju. Ono što je međutim problem, jeste činjenica da se o problemima u implementaciji Akcionog plana nije više govorilo i što rokovi, kada je već svima bilo jasno da neće biti dostignuti, nisu blagovremeno promenjeni. Ipak, čini se da određeni pomaci u pogledu digitalizacije predstoje. Plan raspodele neophodan za pokretanje inicijalne mreže na kojoj će emitovanje digitalnog signala biti testirano, RATEL je pustio u javne konsultacije krajem oktobra. Za očekivati je da će uslediti i izmene Strategije i Pravilnika o digitalizaciji, u smislu da će umesto rizičnog, a odsustvom raspoloživih frekvencija, iznuđenog prelaska na digitalno emitovanje u jednom danu, predvideti fazni prelazak po regionima. Ovo je naime omogućeno činjenicom da se prevelik broj analognih emitera u Srbiji već godinama, pod dejstvom ekonomske krize, smanjuje. Kriza je praktično za svoj rezultat imala da se deo spektra oslobodio, u meri koja sada omogućava faznu digitalizaciju. Činjenica je da bi više transparentnosti u planiranju digitalizacije pomoglo i da se izbegnu senzacionalistički tekstovi po medijima, te da građani dobiju adekvatne i tačne informacije o tome šta digitalizacija za njih znači.

VI PROCES PRIVATIZACIJE

Komisija za zaštitu konkurencije odbacila je zahtev austrijske firme OST Holding Suedosteuroopa GmbH za sprovođenje koncentracije, objavljeno je na zvaničnom sajtu te institucije. Zahtev OST holdinga za sticanje 62,4 odsto akcija kompanije „Novosti“ kroz preuzimanje celokupnog udela tri inostrana privredna društva koja su akcionari OST holdinga (Trimax Investments, Ardos Holding i Karamat Holding), odbačen je, kako se navodi, zaključkom predsednika Komisije od 12. oktobra, a razlog je to što nisu dostavljeni potrebni dokazi o pravnom osnovu. Bez tih dokaza, naime, kaže se u saopštenju, Savet komisije za zaštitu konkurencije nije imao uslova ni da otpočne raspravu o traženoj koncentraciji, a OST holdingu je ostavljena mogućnost da u roku od tri dana podnese žalbu protiv ovakvog zaključka. OST holding, koji je u vlasništvu medijske kompanije Vac (WAZ), odobrenje da preuzme 62,4 odsto akcija „Novosti“ zatražio je od Komisije za zaštitu konkurencije pre više od dve godine, ali je Komisija sredinom jula ove godine obustavila postupak do donošenja odluke Upravnog suda po tužbi koju je protiv nje podnela ta firma. Upravni sud je, međutim, odbacio tužbu OST holdinga, pa je to i bio razlog za novo oglašavanje Komisije o zahtevu ove firme da preuzme celokupne udele u tri kompanije preko kojih je njihov vlasnik, Milan Beko, 2006. godine preuzeo većinski paket akcija „Novosti“. U međuvremenu, nakon što je sam Milan Beko potvrdio da kontroliše tri kompanije koje zajedno sa 62,4 odsto učestvuju u kapitalu „Novosti“, Komisija za hartije od vrednosti mu je u junu ove godine naložila da ponudu za preuzimanje ostalih akcija „Novosti“ objavi najkasnije u roku od tri meseca ili da, u suprotnom, objavi prodaju udela iznad 25 odsto akcija „Novosti“. Prema važećem zakonu, do realizacije takve prodaje vlasnik nema pravo da glasa po osnovu akcija koje prevazilaze učešće od 25 odsto. Otuda, iako manjinski akcionar sa 36,6 odsto, država trenutno u „Novostima“ ima upravljačka prava na najveći broj akcija (29,5 odsto u vlasništvu Republike Srbije i 7,15 odsto preko Fonda PIO). Ovo praktično znači da će država, u slučaju „Novosti“, do daljnjeg, ne samo učestvovati u vlasništvu, već praktično i upravljati tom medijskom kućom, protivno imperativnoj odredbi Zakona o javnom informisanju koja predviđa da osnivači, odnosno vlasnici javnog glasila ne mogu biti, ni posredno ni neposredno, država i teritorijalna autonomija, kao ni ustanova, preduzeće i drugo pravno lice koje je u pretežnom delu u državnoj svojini ili koje se u celini ili pretežnim delom finansira iz javnih prihoda. Stav da se država mora povući iz medijskog vlasništva u ovakvim slučajevima, zauzet je i Medijskom strategijom. Tamo piše da će se država iz vlasništva povući u roku od 24 meseca po utvrđivanju zakonskog osnova. Kako u konkretnom slučaju osnov postoji još od stupanja na pravnu snagu Zakona o javnom informisanju, dakle još od 2003. godine, postavlja se pitanje šta konkretna odredba Medijske strategije znači, odnosno da li je namera države da se povuče iz medijskog vlasništva iskrena, ili država odlaganjem tog povlačenja samo kupuje vreme.

U međuvremenu, mediji nastavljaju da prate pojedinačne primere prevashodno neuspešnih privatizacija. Tako se, na primer, prenosi da je većinski vlasnik regionalne TV Pirot, Milorad Pejić, posle četiri godine od kupovine zatražio od Agencije za privatizaciju sporazumni raskid ugovora, jer je televizija u teškoj finansijskoj situaciji, zbog čega preči otpuštanje radnika. TV Pirot je prodana na aukciji početkom novembra 2007. godine, i to je bio prvi medij koji je privatizovan na jugoistoku Srbije, ali je četiri godine kasnije račun Televizije u blokadi zbog dugovanja za struju i druge dažbine, a zaposleni nisu primili po nekoliko plata. Krajem oktobra, mediji su preneli i da je Agencija za privatizaciju raskinula kupoprodajni ugovor o privatizaciji najstarijeg kragujevačkog i srpskog nedeljnika „Svetlost“. Svetlost je 2007. godine prodat za 21 milion dinara tročlanom konzorcijumu kog su činili Gvozden Jovanović, tadašnji odbornik u Skupštini grada ispred Demohrišćanske stranke Srbije, Vlatko Rajković, stomatolog i nekadašnji kragujevački gradonačelnik i kragujevački biznismen, Dragoljub Milovanović.